

WELCOME

САДИБА ПОПОВА

Садина Попова — це унікальна пам'ятка історії та архітектури Південної України кінця XVIII — XIX ст. Комплекс господарчих будівель, службових кварталів, що збереглися до сьогодні, є рештками одного з найбільших дворянських маєтків регіону.

Ці землі ще у 1788 р. отримав Василь Степанович Попов — очільник Військово-похідної канцелярії князя Г.О. Потьомкіна-Таврійського, в майбутньому таємний радник при імператриці Катерині II та імператорах Павлі I та Олександрі I. За ім'ям засновника поселення, майбутнє місто, отримало назву Василівка.

Наприкінці XIX ст. на території маєтку онуком Василя Степановича генерал-майором Василем Павловичем Поповим було зведено палацовий комплекс, будівлі якого поєднали в собі псевдо-мавританський та неоготичний архітектурні стилі. Комплекс було збудовано за проектом визначного архітектора Л.М. Бенуа. Його будівництво тривало 5 років (1889 — 1894 рр.).

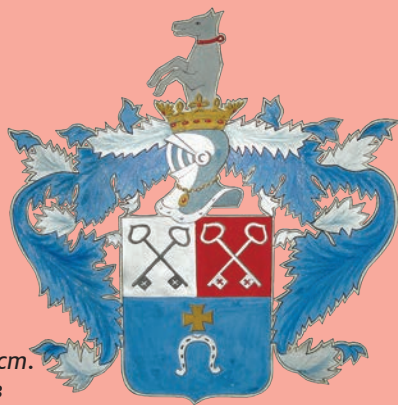
Перлинами Садиби Попова вважають оглядову башту — яскравий приклад еклектизму, та манеж-стайню, витриману в архітектурному стилі Північної Італії епохи Пізнього Відродження.

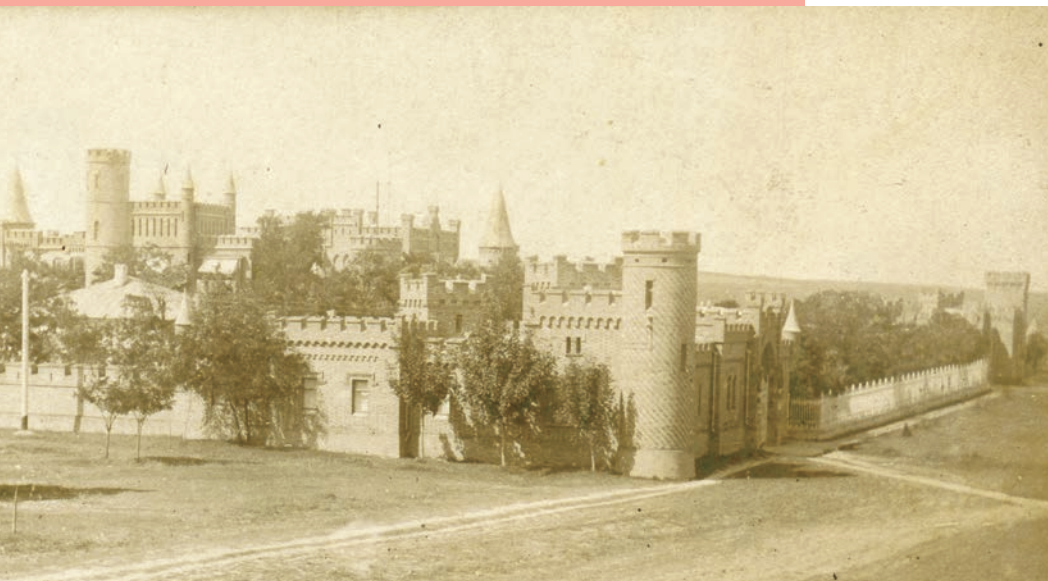
Василь Степанович Попов

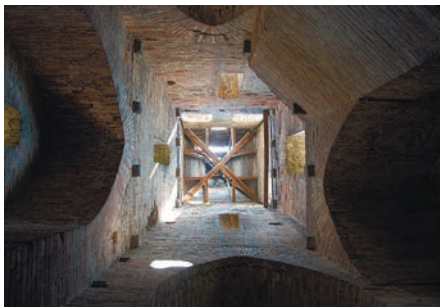

*Герб родини Попових
Садиба на початку XX ст.
Василь Павлович Попов*

Сьогодні до історичного комплексу входить Садиба поміщика, що складається з чотирьох споруд кінця XVIII — початку XIX ст. Серед них найстарша будівля Василівки — житловий будинок поміщика 1790 р., виконаний з решток турецьких галер, корівник 1835 р., молочарня 1836 р., погріб. Палацовий комплекс другої половини XIX ст. складається з трьох флігелів, оглядової башти, каретного двору, манежу-стайні, будівлі електростанції, майстерні та башти зруйнованого палацу.

Манеж-стайня

Це найбільша за площею споруда комплексу, що була збудована за архітектурними канонами Північної Італії. У Східній Європі зустрічаються лише дві споруди в цьому стилі, і одна з них у Василівці. З зовнішнього боку стайня нагадує стіну фортеці, що посилена контрфорсами та увінчана «зубцями». З обох її боків здіймаються багатоярусні вежі з вікнами, декорованими під бійниці. В радянський період використовувалася в якості спортивного залу для школи-інтернату. Сьогодні для відвідування відкриті підвали стайні, де регулярно працюють цікаві виставки.

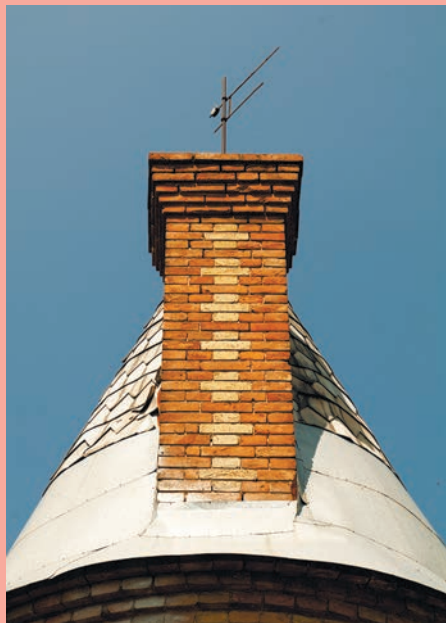
Манеж-стайня на фотографії початку XX ст.

Всередині однієї з башт стайні.

Манеж-стайня сьогодні.

Західний флігель

Неоготичний стиль архітектури західного флігелю особливо виділяє його серед інших будівель палацового комплексу. В його основі — три башти, різні за формою і розміром. Багаторівневий дах додає флігелю схожості із середньовічними замками Європи. За це його ще називають «Англійським замком». До 1917 р. в приміщеннях флігелю мешкала прислуга родини Попових. За радянських часів тут розміщувалися адміністрації різних державних закладів, дитячий будинок, під час Другої світової війни — шпиталь, потім бібліотека технікуму радгоспу «Перемога», художня школа.

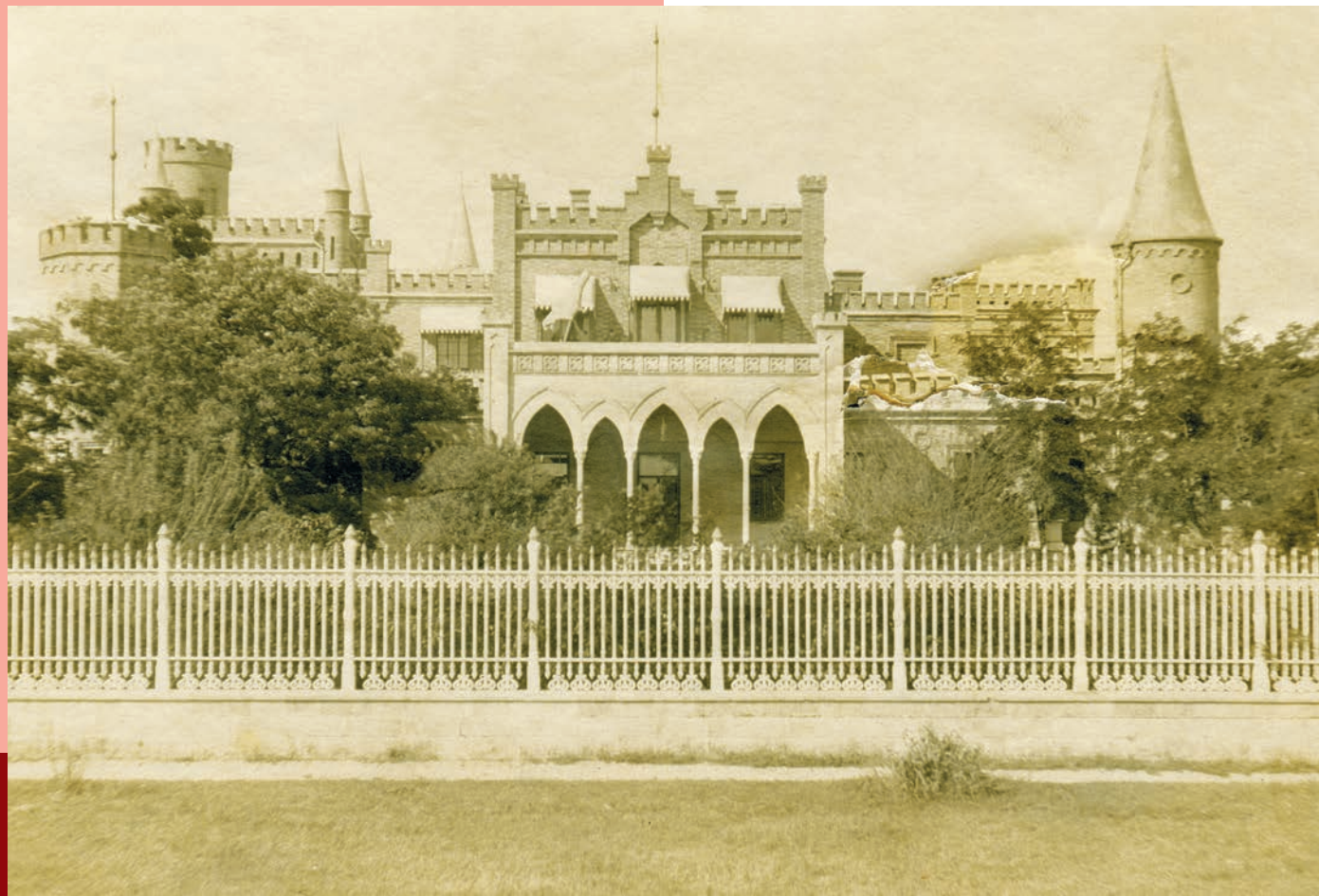
Західний флігель («Англійський замок») сьогодні та на фотографії 30-х років XX ст.

Палац

Палац було збудовано В.П. Поповим у псевдо-мавританському стилі. Його площа становила 45 x 42 м. Це була двоповерхова будівля з червоної та жовтої цегли з п'ятьма баштами. В приміщеннях палацу розміщувалася велика етнографічна колекція Попових, головною окрасою якої були механічні манекени, одягнені в національний одяг різних народів світу. Стіни палацу прикрашали роботи Тіціану, Гойї, Рембрандта та інших відомих художників. Після 1917 р. палац був розграбований. В 30-і роки будівлю почали розбирати, в 1943 р. палац сильно постраждав від вибуху. В 1950 р. залишки палацу були остаточно розібрані і використані на будівництві василівського райкому партії. На сьогоднішній день збереглася лише головна башта палацу. В 2013 р. на території Василівського історико-архітектурного музею-заповіднику «Садиба Попова» було розпочато розкопки, під час яких виявлені фундаменти палацу. В цілому фундаменти займають площу понад двох тисячі кв. м. Під час розкопок окрім безпосередньо фундаментів були виявлені елементи зовнішнього та внутрішнього оздоблення палацу, фронтони каміну.

Розкопки фундаментів палацу та фотографії палацу початку XX ст., 30-х років XX ст.

Оглядова башта

Характерною рисою архітектурного стилю башти є еклектизм. Спеціалісти вказують на гармонічну пропорційність всіх частин, а також виключну якість цегляної кладки. Назва споруди умовна, оскільки напрямок її прямого використання залишається невідомим.

Оглядова башта сьогодні та на фотографії 30-х років XX ст.

Каретний сарай

Від початку каретний сарай представляв собою одноповерхову будівлю. В 60-х рр. XX ст. йому було добудовано другий поверх. Сьогодні будівля використовується в якості учбового корпусу Василівської спеціалізованої загальноосвітньої школи-інтернату.

Каретний сарай на фотографії 30-х років XX ст. та сьогодні.

Східний флігель

Збудований у псевдо-мавританському стилі і використовувався в якості гостьового флігеля для почесних осіб. Зокрема, в ньому зупинявся отець Іоанн Кронштадський під час поїздки до Криму. За радянських часів тут перебували житлові приміщення, а також корпус агротехнікуму, а в 1964 — 1982 рр. тут розміщувалися експозиції Василівського районного краєзнавчого музею.

Східний флігель сьогодні на фотографії 30-х років XX ст.

Північний флігель

Розташовано симетрично східному. Їх архітектура та планування подібні. Кути будівель прикрашають башти з «зубцями», а сам вхід розташований під стрілочастим арками. Над ними розміщувався фамільний герб Попових. За часів проживання родини Попових використовувався в якості гостьового флігеля. В радянський період — військовий штаб, а згодом — житлові приміщення та адміністративний корпус дорожнього будівельного управління. Сьогодні в приміщеннях флігелю розміщено музей.

Департамент культури, туризму, національностей та релігій
Запорізької обласної державної адміністрації

КЗ «Запорізький обласний краєзнавчий музей»
Запорізької обласної ради

За більш детальною інформацією звертайтеся
до Запорізького обласного туристично-інформаційного центру.

Наша адреса: 69063, м. Запоріжжя, вул. Чекистів, 29.
E-mail: zoticua@gmail.com.
Сайт: zotic.zp.ua.

WELCOME
САДИБА ПОПОВА

Василівський історико-архі-
тектурний музей-заповідник
«Садиба Попова»

Адреса: м. Василівка, вул. Га-
гаріна, 12.

Тел.: (06175) 7-26-57, 7-23-41

Сайт: www.zamokpopova.org.ua

